

Praha dne 10. listopadu 2020
Č. j.: MZP/2020/780/2059
Sp. zn.: ZN/MZP/2017/780/100
Vaše č. j.: MHMP 1269886/2020
Vyřizuje: Mgr. Gabriela Srbová
Tel.: 267 122 553
E-mail: Gabriela.Srbova@mzp.cz

Vážený pan
RNDr. Štěpán Kyjovský
Ředitel odboru ochrany prostředí
Magistrát hlavního města Prahy
Jungmanova 35/29
110 00 Praha 1

Doložení energetického posudku dotčenému orgánu ochrany ovzduší

Vážený pane řediteli,

dopisem ze dne 18. 8. 2020 jste položil několik otázek, které se týkají aplikace ustanovení § 16 odst. 7 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“, konkrétně předložení energetického posudku. Uvedené ustanovení doslovně zní: *„Právnická a fyzická osoba je povinna, je-li to technicky možné, u nových staveb nebo při změnách stávajících staveb využít pro vytápění teplo ze soustavy zásobování tepelnou energií nebo zdroje, který není stacionárním zdrojem. Tato povinnost se nevztahuje na rodinné domy a stavby pro rodinnou rekreaci a na případy, kdy energetický posudek prokáže, že využití tepla ze soustavy zásobování tepelnou energií nebo zdroje energie, který není stacionárním zdrojem, není pro povinnou osobu ekonomicky přijatelné.“*

K Vaším dotazům uvádím následující:

1) Je zákonnost souhlasného závazného stanoviska orgánu ochrany ovzduší vydaného v souladu s ustanovením § 11 odst. 2 písm. c) případně s ustanovením § 11 odst. 3 zákona o ochraně ovzduší podmíněna předchozím předložením energetického posudku dokládajícího v konkrétní věci ekonomickou nepřijatelnost využití tepla ze soustavy zásobování tepelnou energií nebo zdroje energie, který není stacionárním zdrojem? Z čeho lze takový případný závěr dovodit?

Dle ustanovení § 12 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší vychází ministerstvo, krajský úřad a obecní úřad obce s rozšířenou působností při vydání stanoviska, závazného stanoviska a povolení k provozu z programů zlepšování kvality ovzduší a z úrovně znečištění znečišťujícími látkami, které mají stanoven imisní limit v bodech 1 a 2 přílohy č. 1 k zákonu o ochraně ovzduší. V případě znečišťujících látek, které mají stanoven imisní limit v bodech 3 a 4 přílohy č. 1 k zákonu o ochraně ovzduší, k úrovním znečištění přihlíží.

Zákonnost závazného stanoviska orgánu ochrany ovzduší není podmíněna předložením energetického posudku. Uvedené stanovisko vyplývá z konzistentní judikatury správních soudů, která jednoznačně identifikuje energetický posudek jako podklad pro vydání rozhodnutí, který je povinen vyhodnotit stavební úřad v rámci řízení, které vede. *"Posouzení ekonomické přijatelnosti jiného způsobu vytápění z hlediska zákona o ochraně ovzduší je třeba odlišit od posuzování vlivů změny tepelného zdroje na kvalitu ovzduší. Vliv změny stavby na kvalitu ovzduší primárně posuzuje příslušný orgán ochrany ovzduší a své posouzení promítá do svého závazného stanoviska předkládaného v (stavebním) řízení. ... Proto příslušný správní orgán zajišťující ochranu ovzduší není povolán k tomu, aby posuzoval ekonomickou přijatelnost navrhané změny."* (rozsudek č. j. 10 As 84/2014 – 59).

Zákonnost závazného stanoviska nelze podmínit předložením energetického posudku mj. také proto, že uvedený energetický posudek je předkládán v rámci stavebního řízení, tedy v *de facto* shodný okamžik, kdy je povinen žadatel předložit také závazná stanoviska dotčených orgánů. Zároveň zákonnost závazného stanoviska, jehož předmětem je posouzení vlivu stavby na ovzduší, nemůže ovlivnit dokument, jehož předmětem není vyhodnocení vlivu stavby na ovzduší, ale vyhodnocení ekonomické přijatelnosti volby jiného druhu vytápění nežli napojení na soustavu zásobování tepelnou energií nebo využití tepla ze zdroje energie, který není stacionárním zdrojem.

2) Komu má být energetický posudek dle ust. § 16 odst. 7 zákona o ochraně ovzduší stavebníkem předkládán, dotčenému orgánu ochrany ovzduší, stavebnímu úřadu, či oběma těmito správními orgány, v rámci, kterého stupně projektové přípravy?

Energetický posudek je primárně podkladem pro vydání rozhodnutí ve smyslu § 50 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, který se předkládá v rámci stavebního řízení vedeného stavebním úřadem. Jak vychází mj. z ustálené judikatury, orgánem, který je příslušný a povinný učinit si úsudek ohledně splnění podmínky ekonomické nepřijatelnosti zásobování teplem ze soustavy zásobování tepelnou energií či ze zdroje energie, který není stacionárním zdrojem ve smyslu zákona o ochraně ovzduší, a tedy ekonomické výhodnosti zásobování teplem z jiného stacionárního zdroje, je stavební úřad. V případě, že má však orgán ochrany ovzduší pochybnosti o úplnosti nebo správnosti energetického posudku, který má k dispozici při vydávání závazného stanoviska, může dát podnět Státní energetické inspekci k jeho přezkumu. Energetické posudky se zpravidla předkládají společně s podáním žádosti o stavební povolení, tedy pro fázi stavebního řízení.

3) Musí-li být energetický posudek předkládán již dotčenému orgánu ochrany ovzduší, do jaké míry je nutné jeho obsah promítnout do odůvodnění závazného stanoviska? Kdo má případně kontrolovat úplnost a správnost předloženého energetického posudku a vypořádat případné

odvolací námitky směřující proti jeho obsahu (nadřízený stavební úřad nebo nadřízený dotčený orgán ochrany ovzduší)?

Povinnost předložit energetický posudek v rámci procesu vydávání závazného stanoviska není žádným právním předpisem stanovena. Orgán ochrany ovzduší není příslušný ani povoláný k tomu, aby vyhodnocoval splnění podmínky ekonomické nepřijatelnosti zásobování teplem ze soustavy zásobování tepelnou energií, a tedy ekonomické výhodnosti zásobování teplem z jiného stacionárního zdroje, případně zdroje energie, který není stacionárním zdrojem ve smyslu zákona o ochraně ovzduší, k tomuto je příslušný pouze stavební úřad. Pro orgán ochrany ovzduší jsou pro závěr závazného stanoviska určující skutečnosti určené jako závazné přímo zákonem o ochraně ovzduší (emisní limity), případně tímto zákonem označené jako skutečnosti povinně zohledňované (obsah PZKO), a dále skutečnosti rozhodné pro posouzení vlivu stavby na ovzduší. Ke kontrole, resp. přezkumu energetického posudku je na základě zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření s energií, v platném znění, příslušná Státní energetická inspekce. Podnět Státní energetické inspekci ke kontrole či přezkumu může podat kdokoliv. Stavební úřad se vypořádává s energetickým posudkem jako s podkladem pro vydání rozhodnutí a hodnotí jej v souladu se zásadou volného hodnocení podkladů.

4) Nad rámec výše uvedených úvah bychom se ještě rádi ujistili, zda musí být energetický posudek skutečně předkládán i v případě modernizace stávajících kotelen, kde dochází k náhradě dříve povolených, avšak již emisně nevyhovujících kotlů za moderní kotle s řádově lepšími emisními parametry?

Z dikce ustanovení § 16 odst. 7 zákona o ochraně ovzduší vyplývá, že povinnost využívat teplo ze soustavy zásobování tepelnou energií nebo ze zdroje energie, který není stacionárním zdrojem, se vztahuje na nové stavby a změny stávajících staveb, tedy případné prokazování ekonomické nepřijatelnosti využívání tepla z takového zdroje se uplatňuje ve správních řízeních vedených dle zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění.

Z výše uvedeného vyplývá, že orgánem příslušným k posouzení ekonomické přijatelnosti nebo nepřijatelnosti využití k vytápění tepla ze soustavy zásobování tepelnou energií nebo ze zdroje energie, který není stacionárním zdrojem, pro nové stavby nebo při změnách staveb stávajících je stavební úřad, pro který je podkladem k uvedenému vyhodnocení energetický posudek. Orgán ochrany ovzduší primárně posuzuje vliv stavby nebo změny stavby na kvalitu ovzduší a přihlíží při tom ke skutečnostem určeným ustanovením § 12 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší. Svě posouzení promítá do závazného stanoviska, které je rovněž podkladem pro rozhodnutí příslušného stavebního úřadu.

Zároveň je nezbytné, aby v rámci stavebního řízení docházelo k důslednému naplňování ustanovení § 16 odst. 7 zákona o ochraně ovzduší a energetický posudek byl pro zákonem určené

případy vyžadován, neboť se jedná o nástroj k zachování funkčnosti soustav zásobování teplem a prevenci jejich rozpadu, který by měl významné dopady na kvalitu ovzduší v dotčených lokalitách, a nástroj k rozvoji obnovitelných zdrojů energie, které v místě dodávky energie nezpůsobují žádnou zátěž ovzduší.

S pozdravem

Bc. Kurt Dědič
ředitel odboru ochrany ovzduší
podepsáno elektronicky

Na vědomí:

Ing. Miloslav Kuklík

Ředitel odboru výkonu státní správy I

Ing. Zdeněk Klimeš

Vedoucí odboru ŽP, zemědělství a lesnictví
Krajský úřad Jihočeského kraje

Ing. Mojmír Pehal

Vedoucí odboru životního prostředí
Krajský úřad Jihomoravského kraje

Ing. Regina Martincová

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Karlovarského kraje

Ing. Eva Horná

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad kraje Vysočina

RNDr. Miroslav Krejzlík

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Královehradeckého kraje

Mgr. Jitka Šádková

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Libereckého kraje

Ing. Jan Filgas

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Ing. Josef Veselský

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Olomouckého kraje

Ing. Martin Vlasák

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Pardubického kraje

Mgr. Martin Plíhal

Vedoucí odboru životního prostředí
Krajský úřad Plzeňského kraje

Ing. Josef Keřka, Ph.D.

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Středočeského kraje

Ing. Alena Miklová

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Zlínského kraje

Ing. Monika Zeman, MBA

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství
Krajský úřad Ústeckého kraje